

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

д.і.н., професор О.О. Нестуля

«13» травня 2022 року

**Програма індивідуальної усної співбесіди
з історії України**

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № 11 від «13» травня 2022 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії

_____ О.В. Кириченко

Упорядник: д.і.н., проф. Петренко Ірина Миколаївна

Рецензенти: Бабенко Л.Л. – д.і.н., проф., завідувач кафедри історії України
Полтавського національного педагогічного університету
імені В.Г.Короленка;
Верезомська С.Ж. – к.і.н., доц. кафедри педагогіки та
суспільних наук ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет
економік і торгівлі»

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та
суспільних наук «12 травня» 2022 р.,
протокол № 9

Зав. кафедри _____ Петренко І.М.

Зміст

Пояснювальна записка.....	4
Програма співбесіди з історії України	5
Критерії оцінювання співбесіди з історії України.....	9
Список рекомендованої літератури.....	10

Пояснювальна записка

Програма співбесіди з історії України призначено для перевірки знань вступників до Полтавського університету економіки і торгівлі у відповідності до державних стандартів підготовки фахівців.

Головним критерієм для зарахування на навчання є знання вступника та його спроможність навчатися у вищому навчальному закладі. Саме для виявлення рівня знань абітурієнта приймальна комісія проводить усну співбесіду з історії України.

Програма індивідуальної усної співбесіди з історії України при прийомі на навчання за ступенем солодшого бакалавра/бакалавра проводяться на основі чинної програми ЗНО з історії України. За своїм змістом завдання охоплюють теми ХХ століття, починаючи з періоду Першої світової війни і до Незалежності України.

Готуючись до вступних випробувань, слід користуватися програмами, підручниками та посібниками затвердженими Міністерством освіти і науки України. На підставі цих програм складається перелік завдань для співбесіди.

Мета завдань «Історія України» полягає тому, щоб виявити базові знання абітурієнта з історії України.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів:

- абітурієнти повинні вміти з'ясувати рівень розуміння закономірностей історичного процесу;
- порівнювати, пояснювати, аналізувати, оцінювати, узагальнювати історичні факти та діяльність історичних осіб;
- виявляти знання фактичного історичного матеріалу;
- продемонструвати обізнаність з понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, знання історичної періодизації, здатність співставляти історичні події і процеси.

Завдання з історії України проводиться за таких умов:

- на співбесіду пропонується абітурієнту 3 питання;
- для підготовки до співбесіди абітурієнту надається 30 хвилин
- для відповіді – 15– 20 хвилин
- на додаткові (уточнюючі) питання – до 10 хвилин.

Програма індивідуальної усної співбесіди з історії України

Тема 1. Україна в роки Першої світової війни

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914-1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та АвстроУгорщини на українських землях у 1914-1917 рр.

Тема 2. Початок Української революції

Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

Тема 3. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності

Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність.

Тема 4. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні

Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Вхід УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згорання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.

Тема 5. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні

Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932— 1933 рр. - геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-хпочатку 1930-х рр. Згорання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

Тема 6. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

Тема 7. Україна в роки Другої світової війни

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини,

Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939— 1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.

Тема 8. Україна в перші повоєнні роки

Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянізації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944- 1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.

Тема 9. Україна в умовах десталінізації

Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.

Тема 10. Україна в період загострення кризи радянської системи

Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння

виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.

Тема 11. Відновлення незалежності України

Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

Тема 12. Становлення України як незалежної держави

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991-1998 рр. та в 1998— 2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.

Тема 13. Творення нової України

Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність.

Критерії оцінювання усної співбесіди з історії України

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-бальною шкалою. При цьому використовуються такі критерії:

180-200 балів	абітурієнт дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ.
160-179 балів	абітурієнт у цілому відповів на поставлене запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді.
140-159 балів	абітурієнт отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
120-139 балів	абітурієнт дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел.
100-119 балів	абітурієнт має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
до 99 балів	абітурієнт дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

Список рекомендованої літератури

1. Білоцерківський В.Я. Історія України / В.Я. Білоцерківський. – Х., 2007. – 536 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2003. – 656 с.
3. Грицак Я.Й. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ століття / Я.Й. Грицак. – К., 2000. – 249 с.
4. Гунчак Т.Г. Україна: ХХ століття / Т.Г. Гунчак. – К., 2005. – 384 с.
5. Довідник з історії України / За ред. Підкови, Р.Шуста. – К., 2001. – 1136 с.
6. Залізник Л.Л. Первісна історія України / Л.Л. Залізник. – К., 2000. – 263 с.
7. Історія України / Заг. ред. В. Смолія. – К., 2000. – 472 с.
8. Історія України: Посібник / за ред. Г.Д. Темка, Л.С. Тупчієнка. К.: 2001. – 480 с.
9. Історія України: навчальний посібник / В. М. Литвин, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко. – Київ : Знання, 2008. – 957 с.
10. Кормич Л.І. Історія України від найдавніших часів і до ХХІ ст.: навч. посібн. / Кормич Л.І., В.В. Богацький. – К.: 2001. – 480 с.
11. Кульчицький С.В. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.) / С.В. Кульчицький. – К., 1999. – 336 с.
12. Лановик Б.Д., Лазаревич М. Історія України. – К.: 2001. – 698 с.
13. Попович М.В. Нарис історії культури України / М.В. Попович. — К., 2001. – 728 с.
14. Рубльов О.С. Історія України: Навчальний посібник. – К.: 2002. – 352 с.
15. Семененков В., Радченко Л. Історія України з прадавніх часів до сьогодення / В. Семененков, Л. Радченко – К., 2000. – 496 с.
16. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – К., 2005. – 415 с.